

svojim ožjim vplivnim območjem ter ekonomski dejavniki v prostorski organizaciji reške regije, v kateri je 1971. leta živel 448.330 ljudi, od tega v Istri, ki je dajala le 35 % ustvarjenega dohodka, pa 202.317.

Drugi del študije daje predvsem gospodarsko prostorski pregled razvoja Istre; podan je prikaz posameznih razvojnih načrtov Istre in analitsko so predstavljene vodilne gospodarske panoge, zlasti ladjedelništvo in turizem. V vseh poglavjih je obilo gradiva, vendar bi lahko marsikje odpadlo ponavljanje nekaterih splošnih izhodišč in ugotovitev. Ponavljajo se zlasti prikazi položaja, pa tudi fizičnega okolja in družbeno-ekonomskih dejavnikov. Skopo so predstavljeni problemi posameznih središč in naselij na sploh. Zlasti slednje bi bilo koristno glede na razvojne razlike in inovacije v sami Istri.

Razvojne možnosti so prezentirane v tretjem delu. Prikazane so možnosti industrijskega in turističnega razvoja v južni in jugovzhodni Istri, turizma v zahodni Istri ter kmetijstva in industrije v notranji Istri. Pri tem pa moti, da v vsej študiji skorajda ničesar ne zasledimo o problemih kmetijstva, ki je eksistenčnega pomena za notranjo Istro in je hkrati pomembno za urejanje okolja. Istrsko kmetijstvo bi tudi moralo zagotoviti večino hrane za vedno večje število turistov v Istri.

Za nadaljnji razvoj Istre in še posebej notranje Istre bi bil zelo pomemben predor pod Učko s cestnim omrežjem, ki bi na osnovno cesto Reka—Koper—Trst vezalo vsa druga urbana središča Istre. Predor bi pospešil razvoj prometa, industrije, povečal zaposlenost in proizvodnjo in zmanjšal prevozne stroške; ob sami cesti pa bi se naselile številne gospodarske dejavnosti.

Za geografje je študija še zlasti koristna zato, ker je na številnih primerih prikazana tudi metodologija računov vrednosti posameznih ekonomskih dejavnikov. Poleg tega pa je celotno gradivo predstavljeno sistematično in nazorno s številnimi tabelami in kartogrami.

Mirko Pak

A. Skorić, G. Filipovski, M. Cirić, Klasifikacija tala Jugoslavije, Zagreb 1973, str. 63.

Ob desetletnici »Klasifikacije zemljišta Jugoslavije«, ki so jo pripravili Nejgebauer in sodelavci 1963. leta, smo dobili novo klasifikacijo, ki razvršča prsti v naši državi.

Nova dognanja, izkušnje in spoznanja, ki so se nakopičila pri proučevanju prsti v tem desetletju so zahtevala revizijo klasifikacije iz leta 1963. Glede na to je bila osnovana v okviru V. komisije Jugoslavenskega društva za proučevanje zemljišta (JDPZ) posebna skupina za klasifikacijo prsti. Spodbudo za pripravo in izdelavo nove klasifikacije so dale tudi priprave za izdelavo pedološke karte sveta v merilu 1 : 1.000.000. To nalogo je prevzela mednarodna organizacija za prehrano in kmetijstvo (FAO) in povabila k sodelovanju tudi nacionalna strokovna društva. Tako je bila pri JDPZ osnovana posebna delovna skupina za delo na tej karti. K razčiščevanju problemov v zvezi z novo klasifikacijo so prispevale diskusije na raznih strokovnih sestankih in zborovanjih ter kongresih. Kot rezultat vsega tega je bila izdelana klasifikacija prsti, ki so jo sprejeli na sestanku V. komisije društva v aprilu 1973. leta in, ki je sedaj pred nami. Ob tem so sprejeli tudi priporočilo, da naj se ta klasifikacija uporablja v pedološki praksi.

Na večino klasifikacij prsti po svetu in tudi pri nas je imela velik vpliv ameriška klasifikacija. Ta vpliv se še zlasti močno čuti v predlogu legende za pedološko karto, ki jo pripravlja organizacija za kmetijstvo in prehrano. Pri ameriški klasifikaciji gre za nov pristop k pedotaksonomiji. Genetski moment, ki je bil v starejših klasifikacijah močno navzoč, tu stopi v ozadje. Pri izbiri kriterijev za klasifikacijo prsti se težišče prestavi na to, kar v danem trenutku obstaja v profilu prsti v vidni in izmerljivi obliki. Na ta načela se je v precejšnji meri naslonila tudi naša nova klasifikacija prsti.

Poleg teh načel so v našo klasifikacijo sprejeli še idejo o točnem določanju in označevanju horizontov prsti in posameznih taksonov. To je omogočilo

kvantifikacijo mnogih pojavov, ki so bili doslej le kvalitativno opredeljeni. Pomembno je tudi uveljavljanje diagnostičnih horizontov, ki imajo pri določanju prsti velik pomen. V klasifikacijo je bila sprejeta tudi ideja o novih imenih prsti. Ta imena so skovanke iz okrajšav latinskih in grških besed, ki označujejo glavne lastnosti prsti. Ta ideja je koristna zlasti zato, ker omogoča uporaba enotnih imen ter lažje in boljše mednarodno sporazumevanje. Tako sedaj lahko poleg naših starih imen uporabljamo nova kot sinonime, zlasti tista, za katere smatramo, da bodo sprejemljiva za naše razmere.

Bralcu knjižice o klasifikaciji prsti so zelo dobrodošla tudi prva poglavja, ki obravnavajo izkušnje, ki so jih zbrali pri uporabi prejšnje klasifikacije. Priobčene so tudi razvojne tendence na področju klasifikacije prsti in nekatera vprašanja o reviziji naše klasifikacije.

Po teh uvodnih poglavjih sledijo definicije in označbe za horizonte in podhorizonte. Zadnja poglavja zajemajo število in definicije posameznih sistematskih enot od najvišjih do najnižjih. Na koncu je dodan še tabelarni pregled klasifikacije prsti.

Ta klasifikacija brez dvoma kaže velik napredek na področju terminologije in pedotaksonomije, saj stremi k jasnejšemu in enotnejšemu sistemu in terminologiji. Za nas geografe je pomembna, ker jo bomo z nekaterimi prilagoditvami lahko uporabljali pri našem delu. Odprto pa ostaja vprašanje terminologije in klasifikacije prsti izven Jugoslavije in to zlasti pri obravnavanju regionalne geografije tujih dežel.

F. Lovrenčak

Zbornik IX. kongresa geografa Jugoslavije u Bosni i Hercegovini od 24. do 30. 9. 1972. Izdalo Geografsko društvo BiH, Sarajevo 1974.

S precejšnjo zamudo, ki jo je povzročilo zbiranje sredstev, je izšel kar 571 strani obsegajoč Zbornik referatov z zadnjega kongresa jugoslovanskih geografov v Sarajevu. V 51 poročilih je predstavljeno bogato gradivo z vseh področij geografije, veliko prispevkov pa prinaša najnovejša geografska dognanja ali za posamezna območja republik ali za vso Jugoslavijo. Kart in kartogramov je preko 70. Slibka stran Zbornika pa so napake v tekstih, še posebej v pisanju terminov in imen, pri čemer ni veliko razlik glede na jezik. Tudi narobe obrnjene slike in zamenjane karte najdemo, na primer tri karte iz Medvedove študije so med Belčevu razpravo.

Prvi del Zbornika je namenjen poročilu o delu Zveze geografskih inštitucij Jugoslavije, finančnem poslovanju zveze, statutu zveze in končni resoluciji zborovanja. Ves ostali del Zbornika pa je razdeljen na šest vsebinsko bolj ali manj enotnih poglavij, v katerih so referati razdeljeni tako, kot so bili prebrani na kongresu po sekcijah.

V drugem poglavju je najprej pet referatov, ki so bili prebrani na plenarnem zasedanju. So predvsem s področja geografskega izobraževanja in so pretežno teoretičnega značaja. S. Ilešić poroča o geografskih aspektih zaščite okolja, J. Roglič o splošnih aspektih v šolski geografiji, V. Djurić o geografiji in znanstveno-tehnološki revoluciji, V. Djuričković o vlogi geografije pri vzgoji mladih za medsebojno razumevanje in M. Bajić o dejavnih posodobljanja in modernizacije pouka geografije. V glavnem vsi referati obravnavajo izredno široke probleme, ki jih zato tudi ne obdelajo podrobneje, temveč jih le nakažejo, kot na primer Djurićev članek. S temi maloštevilnimi in od konkretnih problemov odmaknjenimi razpravami pa je vsekakor preskopo odpravljena problematika geografije pri izobraževanju.

Tretje poglavje prinaša referate s področja fizične geografije. T. Rakičević govori na splošno o predmetu fizične geografije in na dolgo našteva njene naloge, oziroma možnosti. Mnogo bolj konkreten je izredno dober pregled problemov raziskovanja krasa v Sloveniji s kratkimi prikazi glavnih praktičnih problemov, ki ga je napisal P. Habić. I. Gams podaja v dveh referatih najprej soliden pregled erozijskih in korozijskih oblik podtalnega krasa in genezo teh oblik in nato predstavi ekološke probleme vrtač. O